www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXI. Число 81. Джерзи Сити, Н. Дж., пятниця, 6. квітня, 1923. — VOL. XXXI. No. 81. Jersey City, N. J., Friday, April 6, 1923. — THREE CENTS

АМЕРИКАНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ОСУДЖУЄ РУХ ЗА „ОТВЕРТОЮ ШАПОЮ"

ВАШИНГТОН, 4. квітня. — Американська Федерація Праці видала публичну осторогу до провідників републиканської партії, які послідними часами стали говорити про можливість вставлення в свою програму заяви за „отвертою шапою" (себто, щоби робітничі юнії не мали права робити з фабрикантами умов, зобовязуючих фабрикантів нанимати лишень юнійних робітників).

Заява Федерації Праці називає тих всіх, що проектують таке, американськими фашистами, які мають так мало поважання для прав робітника яко людини, як Мусоліні. Вона заповідає, що зорганізовані робітники Америки, які числять сотто мілїонів душ, відоймуть кинений їм визов та найдуть способи повалити загорілих ворогів робітництва.

Оборонне далі страйки американських робітників в проти котрих звертається головний гніт републиканських провідників; каже заява, що сі страйки зробили робітникам велику прислугу, коли допустили до загального поборення робітничої заплати.

УРЯД ПОЧИНАЄ ПУБЛИЧНУ КАМПАНІЮ ЗА УЧАСТЮ АМЕРИКИ В СВІТОВІМ СУДІ

ВАШИНГТОН, 4. квітня. — Секретар стейту Гюз буде промавляти дня 27. квітня с. р. на зборах Межинародного Правничого Товариства про участь Злуч. Держав в світовім суді.

Сей виступ пояснює загально яко початок публичної кампанії теперішнього републиканського уряду за участю Америки в межинародних судах.

СТРАЙК ТЕАТРАЛЬНИХ МУЗИКАНТІВ В НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК, 4. квітня. — Страйк театральних музикантів, магаючихся через свою юнію підвишки заплати, почався ні в трох театрах.

СТРАШНЕ ТОРНАДО В ЛУИЗІЯНІ ВБИВАЄ БОГАТО ЛЮДИЙ

АЛЕКСАНДРІЯ, Луизіяна, 4. квітня. — Страшна буря, котра навістила вчора околицю Пайнвила, що лежить недалеко Александрії на другім боці Ред Ривера, наробила великої шкоди та була причиною смерти, як досі вислідженo, 14 людий. Буря змела зліща землі 50 до 60 домів в Пайнвил. Наслідком хмаролома зелізничі получення в богатьох місцях перервані.

ДАЛЬШІ ПІДВИШКИ РОБІТНИЧОЇ ЗАПЛАТИ В ТКАЛЯНІМ ПРОМИСЛІ

ЛОВЕЛ, Месечузетс, 4. квітня. — Пять великих бавовняних ткалень оголосило нині підвишку робітничої заплати о 12 і пів процеиту, обовязуючу від 30. квітня с. р.

З Гвитинсвил, Месечузетс, доносять, що там піднесли заплату фабрики Блекстон Велї, наймаючої яких 4,000 робітників. Те саме мала зробити фабрика Джей. Енд П. Ковтс Ко. з Потакет, Ровд Айленд, наймаюча коло 4,400 робітників.

ПІДВИШКА ЗАПОБІГЛА СТРАЙКОВИ

ПАСАІК, Ню Джерзі, 4. квітня. — Вчора вийшло на страйк коло пів сотки робітників Ню Йорк Бетінг, енд Пекінг Ко., зажадавши підвишки заплати. Коли нині рано прочитали прибите на фабриці оголошенє про підвишку заплати о 10 процент з днем 2. квітня, всі вернули до роботи. В той спосіб запобіжено страйкови яких двох тисяч робітників.

ПРИПИСУЮТЬ НОВІ ЗЛОЧИНИ КУ-КЛАКС-КЛЕНОВИ

МЕЙКОН, Джорджия, 4. квітня. — Гурт закапурених людий, як кажуть членів Ку-Клакс-Клена, напав на двоє мешканців сеї місцевости, а то: нашо Фредерику Пейс та Линвуда Брайта, вивіз їх поза місто та побив їх батогами. Обоє побиті походять з Ню Йорку.

В Атланті знов на позов заступника касієра Ку-Клакс-Клена арештовано головного касієра та голову шпіонського бюра сеї організації під закидом спроневірення гроший організації. Спроневірена сума має виносити до 107,000 долярів.

Відповідаючи на запит в справі Ку-Клакс-Клена, методиський епископ з Голідж, Месечузетс, видав імени своєї церкви публичний осуд організації.

З ПРОЦЕСУ ПРОТИ КОМУНІСТІВ

СТ. ДЖОЗЕФ, Мишиген, 4. квітня. — По 13-годинній нараді лава присяжних суддів в справі обжалования Фостера за переступленє стейтового закона проти комунізму не прийшла ще до ніякого рішення і тому суддя приказав замкнути їх на цілочну нараду.

ПРИЗД КОНАН ДОЙЛА ДО АМЕРИКИ

НЮ ЙОРК, 4. квітня. — Сюди приїхав нині на „Олимпику" англійський письменник Артур Конан Дойл, відомий не лишень зі своїх писань, величаючих відкриванє замотаних злочинів, але ще більше зі своїх поглядів про появу духів. Як він самий заповідає, приїздає до Америки, щоби далі голосити Американцям свою науку про позагробове житє. Вважає він віру в духи за найважнійший заповіт Бога для людини. Має він віру в духи за найважнійший ряд спроб на доказ своєї науки.

ЗЕЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА

Коло Самит Евенів Стейшен в Джерзи Сити зударились в середу поїзди зелізниці Ню Йорк. Чотири особи були при тім ранені тяжко, а три лекше. Поліція винує за випадок машиністів та кондукторів поїздів та арештувала всіх.

У. Н. СОЮЗ

ПРИЙМАЄ В ЦВІТНІ, МАЮ І В ЧЕРВНІ, 1923, НОВИХ ЧЛЕНІВ, СТАРШИХ І МАЛОЛІТНІХ, БЕЗ ВСТУПНОГО.

УРЯДНИКИ ВІДДІЛІВ І ЧЛЕНИ ТА ЧЛЕНКИНІ У. Н. СОЮЗА, ВИКОРИСТАЙТЕ СЮ НАГОДУ І ПРИЄДНУЙТЕ ЗА СЕЙ ЧАС ЯК НАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ, А ТАКОЖ ДІТИЙ!

ПОДБАЙТЕ, ЩОБ ЗА СЕЙ ЧАС У. Н. СОЮЗ ДІЙСНО ЗРІС ЗНАЧНО В СИЛУ ЧЛЕНІВ І МАЙНА ДЛЯ ДОБРА І СЛАВИ УСЬОГО ЧЛЕНСТВА І УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В АМЕРИЦІ.

ВІДДІЛИ МОЖУТЬ СІЙ АКЦІЇ ПОМОГТИ ТАКОЖ І ВІДПИСАННЄМ ВСТУПНОГО У СЕБЕ.

ТОЖ ДО ДІЛА, НЕХАЙ ДЕНЬ 1-ого ЛИПНЯ ВИНАЖЕ ВЕЛИКИЙ ЗРІСТ У. Н. СОЮЗА!

УКРАЇНЦІ Й УКРАЇНКИ! З НАГОДИ ВЕЛИКОДНЯ СКЛАДАЙТЕ ДАР НА ПИСАНКУ РІДНІЙ ШКОЛІ! — ЗБІРКИ ВИСИЛАЙТЕ СЕЙЧАС ДО ОБЄДНАННЯ НА АДРЕСУ: OBYEDNANNYE, ROOM 608, 136 SOUTH 4TH STREET, PHILADELPHIA, PA.

ЗПРОЦЕСУ ПРОТИ КОМУНІСТІВ

СТ. ДЖОЗЕФ, Мишиген, 3. квітня. — Нинішний день розправи проти Фостера, обжалованого за переступленє стейтового закона проти комунізму, зійшов на промови прокуратора та адвоката.

Прокуратор представляв Фостера за зрадника свого краю, а адвокат за мученика. Справа Фостера перейде в руки лави присяжних суддів в середу коло 10. години рано.

СЕКЦІЛ ПРО ВІДНОШЕННЄ ЛІГИ ДО ВЕРСАЙСЬКОГО МИРА

Лорд Роберт Сесил виступив в середу в Ню Йорку перед товариством жінок, попираючих Лігу Нарьдів, та в своїй промові заявив, що Ліга Народів не має на цілі перевести в житє версайський договір, але його поправити. Він сказав те, що хоча Ліга Народів не має за собою державної сили, мимо сього вона може богато зробити, якби за нею станула публична опінія. Він підчеркував, що Ліга Народів є одиноким тілом, яке може привести ревізію версайського мира.

МІСЬКІ ВИБОРИ В ШІКАГО

При міських виборах в Шікаго вибрано мейором міста демократа Девера, котрий дістав 400,000 голосів. Його противники дістали малощо понад 300,000, а саме: републиканець 275,000, а социяліст 30,000.

Вибори були замітні тим, що в сю політичну кампанію мішано було релігійні мотиви, так як противники Девера підносили проти нього приналежність до католицької церкви. Вибір Девера означає також упадок відомого Томсона.

ПОЯВА ВОВКІВ В НОВІЙ АНГЛІЇ

З кількох місцевостий в Новій Англії доносять про появу вовків. Бачили їх рижі люди. Один чоловік, їдучи автом, бачив, як двох вовків робило нагінку на оленя.

Поява вовків замітна тим, що від 30 літ ніхто не памятає їх появи в Новій Англії. Природники кажуть що причиною сеї рідкої гостини є люта зима в Канаді та зріст числа оленів та кіз в новоанґлійських стейтах.

ВРАТУВАЛИ ЗАЛОГУ ПЕРЕД СМЕРТЮ

Як доносять бездротні телеграфічні вісти, на Атлянтійськім океані моряки корабля „Президент Филмор" вратували яких 700 миль від Ню Йорку залогу вітрильного корабля „Рита М. Клюет". Сей послідний плив з португальського порту Опорто до Ст. Джан в Новім Брунсвіку в Канаді з ладунком соли. По дорозі попав він в полосу бурі, яка товкла його цілих шість днів без перерви. Коли його нарешті зочив „Президент Филмор", вітрильний корабель не мав вже на собі ні одної щогли цілої. На його переді висів умовлений морський знак, вказуючий, що корабель в небезпеці.

Капітан „Президента Филмора" приказав спустити лодки та забрати всю залогу загроженого корабля на свій поклад. Моряки сповнили приказ, і всю залогу знищеного корабля, разом капітана та 5 люда, перевезено без пригоди на ратуючий корабель. Тут показалося, що капітан та 4 моряків зовсім здорові мимо страшного напруження, мокнення та холоду. Лишень один моряк був обезсилений недостачою свіжої води та холодом, і його треба було віддати до корабельного шпиталя, щоби він не дістав запалення легень.

Вратувавши залогу, капітан „Президента Филмора" приказав запалити вітрильний корабель, щоби, позбавлений залоги, не став небезпекою для других кораблів.

МАСОВЕ ВИКЛЮЧЕННЄ З КОМУНІСТИЧНОГО ПАРТІЇ

Ч. К. комуністичної партії м. країні виключив з партії 268 членів, приналежних до провінціяльних організацій. Мотивом виключення являється те, що названі члени відмовились прийняти активну участь в допомозі голодним, не зважаючи на мобілізацію їх центральним комітетом для цієї мети.

СТУДЕНТСЬКИЙ ДІМ В ПРАЗІ

Для управи студентського дому в Празі вибрано 9 Чехів, 3 Росян, 3 Українців і 2 Жидів.

СТРАШНИЙ ВЧИНОК БОЖЕВІЛЬНОГО

Мешканці дому при 2319 Кейбрелінь Ев. в Бронксі, Ню Йорк, вчули сильну струю газу, добуваючогося з мешкання одної пані Рози Мосреллі. Повіломлена поліція виломила двері і найшла в мешканню безпритомну жінку, лежачу на землі в калюжі крови з підрізаним бритвою горлом. В сусідній комнаті найдено трупи її дітий: 2-літного хлопчика та 4-літні дівчинки. Видно, мати в приступі божевілля забила діти та пробувала відобрати собі життя. Не вбившися бритвою, вона відкрутила газ щоби забитися газом. Її зараз відставлено до шпиталя, але лікарі не мають найменчої надії на вратованнє її життя. Її муж, котрий занятий виробом сорочок, довідався про трагедію, вернувши вечером з фабрики. Він не міг пригадати собі якогонебудь познаку попереднього божевілля жінки.

КРІВАВІ АВАНТУРИ В ШКОЛІ

В 7-клясовій школі у Варшаві учитель Траво ударив в лице 10-літнього ученика Рубіна так, що цей залився кровю. Батько побитого хлопця напав на другий день на учителя підчас науки в школі і почав його окладати пястуками. Учитель оборонюючи себе, вдарив ножем Рубіна в голову і смертельно поранив його. Прийшла поліція і учителя відвезла до криміналу, а Рубіна до лічниці.

ЦЕНЗУРА В ТЕАТРІ

ЛОНДОН, 4. квітня. — Як подає „Петр. Правда" з 25. жовтня, на засіданні ТЕО (Театральний отдел) доручено завідуючому ТЕО, тов. Голікову, старанно стежити за репертуаром українських театрів, особливо за „трактовой" п'єс, зокрема, історичних.

ПРОТИАЛЬКОГОЛЬНИЙ ПЛЕБІСЦИТ В ПИСЬМЕНИЦІ

Дня 14. лютого н. р. устроїло собі місточко Письменици інтересний, протиалькогольний плебісцит. На 3261 осіб управнених до голосування голосувало 1776, з того 1743 зголосилося за скасованєм усіх шинків в місточку.

НІМЕЦЬКІ ЗЕЛІЗНИЧІ РОБІТНИКИ В РУРЩИНІ ПРОТИ НАКАЗУ ФРАНЦУСЬКИХ НАЇЗНИКІВ

БЕРЛІН, 4. квітня. — Робітники на німецьких зелізницях в Рурщині відмовились повинуватись наказови французького генерала Бегута, котрий наказав їм вернутись до роботи під загрозою прогнання поза межі Рурщини.

Зелізничі робітники однодушно заявились проти сього наказу.

АПОСТОЛЬСЬКИЙ ВІЗИТАТОР В РУРЩИНІ

БЕРЛІН, 4. квітня. — До Рурщини прибув монсіньор Теста, котрого папа римський вислав туди яко візитатора для звіту про тамошні відносини.

Він дізнався, що Французи від початку наїзду убили 55 цивільних німецьких горожан.

ФРАНЦУСЬКО-АНГЛІЙСЬКЕ ПОРОЗУМІННЄ У СПРАВІ РУРЩИНИ

ЛОНДОН, 4. квітня. — Французький міністер Люї Люшер відбув нараду з британським міністром скарбу Стенлї Болдвином у справі Рурщини.

Кажуть, що в сій справі прийшло між ними до порозуміння.

46,000 АНГЛІЙСЬКИХ МАЙНЕРІВ ВИСТУПИЛО ДО СТРАЙКУ

КАРДИФФ, Валїс, Англія, 4. квітня. — Нині виступило до страйку 46,000 майнерів в копальнях угля в долині Ронда.

ЗА СТРАЧЕННЄ КСЬОНДЗА БУЧКОВИЧА В МОСКВІ ПОЛЯКИ МСТЯТЬСЯ НА ЖИДАХ

ВАРШАВА, 4. квітня. — Вістка про страченнє ксьондза Бучковича в Москві викликала тут серед Поляків велику бурю.

Поляки викидали нині силою Жидів з тутешніх каварень.

Кромі того приготовляють вони у Варшаві велику протижидівську демонстрацію.

Всі тутешні польські газети, навіть социялістичні, осуджують акт большевицького „уряду".

Тепер у Варшаві нема ані президента Польщі Войцеховського, ані премієра ген. Скорського, ані міністра заграничних справ графа Скршинського. Коли вони в сих днях вернуться до столиці, то польське правительство постановить, чи має ще займатися справою страчення ксьондза Бучковича в Москві.

Тутешні газети подають, що польський посол в Москві Кноль робив заходи у большевицького „уряду", щоб вирятувати житє ксьондза Бучковича, але безуспішно.

Він навіть пропонував большевицькому комісареви Ганецькому, що Польща видасть Росії за Бучковича якогось комуніста, але він се рішучо відкинув.

З БОЛЬШЕВИЦЬКИХ КОМЕДІЙ

МОСКВА, 4. квітня. — В Кременчузі, на Україні, була завзята бійка між Жидами, з причини, що частина молодих жидків пробувала насміхатися з релігії. Побожні Жиди напали на жидків і побили їх.

Комуністи по ріжних містах України і Білоруси пробували уладжувати демонстрації проти жидівської релігії і притім намагалися впливати на Жидів, щоби не давали гроший на свої релігійні обходи, але на большевицьку „червону" армію.

Вони кликали до Жидів, щоби вже раз були дійсними Москалями, а покинули свою расову окремішність. (Цікаво, як то „учені" большевики уявляють собі, що можна покинути одну расу а перечепсть до другої. Вони гадають, що раса так як хата або реставрація).

СЛІДСТВО ІЗЗА ПРОТИ-ЖИДІВСЬКИХ ЗАВОРУШЕНЬ В БУКАРЕШТІ

БУКАРЕШТ, столиця Румунії, 4. квітня. — Румунська влада запорядила допити з приводу проти-жидівських бунтів в Букарешті.

ВІДКРИВЕЦЬ ГРОБУ ТУТАНХАМЕНА ПОМЕР

КАІРО, Єгипет, Африка, 5. квітня. — Лорд Карнарвон, відкривець гробу старереднього фараона (короля) Тутанхамена (сперед 3,400 літ) помер нині досвіта. Він був прихилний до останку свого житя.

Він помер наслідком затроєння крови від укушення єгипетської комахи біля гробу Тутанхамена, із застроєння якого розвинулось запаленє легких.

Забобонні Єгиптяни оповідають собі, що смерть лорда Карнарвона спричинили єгипетські боги, котрі відмстились на нього за нарушенє гробу короля Тутанхамена.

КРОВАВІ ЗАВОРУШЕННЯ В ГАЛИЧИНІ

(Спеціяльна депеша „Канадійського Українця").

ВІДЕНЬ, 27. марта. — Уся Галичина в огні революції. Вчасі масових проти-польських демонстрацій у Львові полилась кров. В краю тисячі арештованих. Др. С. Федак, др. К. Студинський і о. Кунцицький в тюрмі.

НА УКРАЇНІ ВБИВАЮТЬ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ КОМІСАРІВ

ЛЬВІВ, 19. марта. — Дня 26. лютого с. р. в Харкові забито стрілами з револьвера в помешканню почтового уряду народного комісаря українських почт і телеграфів Гоголєва й його помічника Бляхера. Вбивець зніс.

Випадки вбивств представників совєтської влади за останній час стали все частійшими. Нинараз недавно в околицях Миколаєва забито двох відомих комуністів — Дязіна і Руденка, яких післано для комуністичної агітації на села.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1108 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents the copy. One year $ 7.00, Six months $ 3.75, Three months $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates. One year $10.00, Six months $ 5.00, Three months $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи. На рік $ 7.00, На пів року $ 3.75, На три місяці $ 2.00
В Джерзи Сити і заграницею: На рік $10.00, На пів року $ 5.00, На три місяці $ 2.75

За зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свобода": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1338 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НАДЗВИЧАЙНІ НАРАДИ ОБЄДНАННЯ.

Надзвичайні наради Виконуючого Комітет і мужів довіря цілої Америки відбудуться дня 12. квітня, 1923, в Филадельфії, Па., в українській галі при 849 Н. Френклин Ст., точно о 10-тій годині рано. — Порядок нарад:

1) Реферати про теперішне положенне українського народу і спосіб дальшої боротьби.
2) Ухваленне резолюцій.
3) Бікучі справи.

Наради скликані ізза великих подій, щоби американсько-українська суспільність переглянула свою дотеперішню працю і намітила собі плян роботи на будуче.

Довго радитись у нас немає змоги. В коротких словах, а нашою рішучостю і працею зробимо те, на що жде український нарід.

ЗБУДУЙМО ОДИН СИЛЬНИЙ, НЕПОХИТНИЙ БОЄВИЙ ФРОНТ І НЕСТРИМНОЮ ЛАВОЮ ВДАРИМО НА ВОРОГА.

Обєднанне Укр. Організацій в Америці.
OBYEDNANYE
136-8 So. 4th Street, Room 608, Philadelphia, Pa.

І ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ПІЙШЛА ЗА ФРАНЦІЄЮ У СПРАВІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Опізнена телеграма з Лондону, з 15. марта с. р. (день після того, як рада амбасадорів признала Галичину Польщі) доносить таке:

„Роналд Мек-Ніл, підсекретар міністра закордонних справ, відповідаючи на інтерпеляцію (в парляменті), заявив, що він свідомий того, що один канадійський представник підносив на третіх зборах Ліґи Народів питанне про становище Східної Галичини, одначе уряд Великої Британії не мав ніякого писма в тій справі від канадійського уряду.

Р. МекНіл сказав, що по скінченню зборів, оскільки йому відомо, деякі організації, що репрезентували Канадійців українського походженя, домагались признання незалежности Східної Галичини, одначе правительство Великої Британії не вважало того виявленя думки за вистарчаюче на оправданне правительства, або воно, після пропозиції, повідомило представника Великої Британії на конференції амбасадорів про неможаність його співучасти при пожертвованню незалежности Східної Галичини".

Інша телеграма з Лондону з 21. марта с. р. доносить, що там у второк, 20. марта, знову була поставлена в парляменті інтерпеляція у справі Східної Галичини.

На інтерпеляцію відповів премієр Бонар Ло, що рішенне конференції амбасадорів, яким признано Галичину Польщі на основі деяких застережень, є остаточне.

На те один з послів зложив заяву, що в Канаді є понад 500,000 британських горожан українського походженя, і що серед них повстало сильне обуренне з приводу того рішення.

У відповідь сказав премієр, що конференція видала своє рішенне, маючи на думці всі ті факти.

* * *

З тих відомостий і з того, що британський представник підписав аліянтську умову з Польщею про „віддачу" їй Східної Галичини, виходить, що й Англія приєдналась до других аліянтів, котрі, ідучи за почином Франції, згодились „віддати" Східну Галичину Польщі.

Отак Україні тепер серед аліянтів не мають приятелів.

Не мають, бо тепер, хвилево, не мають сили.

Длятого передвісим підносим тепер клич: Силу будуймо українську!

А як буде сила, то і вороги переміняться у наших приятелів. Та нам тоді їх не треба буде, бо і без них обійдемось і ми їм добре запамятаємо нинішний час.

ВАРШАВСЬКЕ СМІТТЯ.

Яку вартість має Польща в Українців, свідчить се, що з нею в Галичині говорить лише кількох хрунів, яких „вибрали" польські жандарми до варшавського сойму.

Відомий „посол" Микола Ільків підписав лист до польського правительства, в якому заявляє права Польщі до Східної Галичини і просить його, аби переказало волю його і його „клюбу" аліянтській Конференції Амбасадорів в Парижі.

Польське правительство, котре саме сей лист написало, дійсно показало його в Парижі премієрови Пуанкаре, яко польський „доказ", що український нарід Східної Галичини хоче належати до Польщі.

Можливо, що сей лист не мав жадного впливу на премієра Пуанкаре, бо він хотів насилу „дати" Польщі Східну Галичину, аби її зобовязати їти на війну проти большевиків на кождий розказ з Парижа. Але сей лист останеться вічним чорним документом зради варшавського сміття, а рівночасно також чорним документом брудної політики молодої польської республики, котра аж так низко мусить падати в очах українського народу й усього думаючого людства.

Ані той Ільків ані його Польща не виділи того сорому, якого допустились перед ширшою публикою. Але вже навіть і колеґам Ількова, членам його сумної слави „клюбу", Залуцькому, Дутчакови, Мельникови і Кравчишину того сорому було забогато і вони присвелюдно виперлись усякої спільности з листом Ількова до Сікорського.

Видно, що в такій кумпанії вже лише Ільків і Польща можуть бути. Навіть друсі хрунї соромляться її.

ПРОТЕСТАЦІЙНІ ВІЧА ПРОТИ РІШЕННЯ АЛІЯНТСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ АМБАСАДОРІВ У СПРАВІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ

Питсбург, Па. Протестаційне віче відбулося в Питсбургу, Па. Вислано телеграми з протестом. Нарід не опустить рук, доки не пронесемо Ліхів з нашої Батьківщини. — Т. Іваницький.

Миннеаполис, Минн. З протестаційного віча вислано протести до президента Гардинґа, секретаря Гюса та аліянтських амбасадорів. Звідомленнє про віче помістила анґлійська часопись Морнинґ Трибюн і додала зміст телеграм, підписаних о. Гривняком і д. Грубриним.

Монесен, Па. Засилаємо копії телеґрам, висланих до президента Гардинґа, секретаря Гюса та чотирох амбасадорів.

Тепер українському народови остається одно: Стати правдивими Гайдамаками і дати ляхам такого прочухання, яке дав їх предкам Гонта.

Американські Українці показали найбільшу діяльність, створивши організацію Обєднанне. Дай Боже, щоб Обєднанне було тим тілом, де душа українського народу мати-мае свій сталий осідок, тай відки невгасаючим полумінем буде бухати жар любови до рашональної праці з народом і для народа. — о. А. Іваницин.

Глестонбері, Конн. Українська громада яка гуртується при Комітеті Обєднання, устроїла віче і заслала протестаційні телеграми. Для піддержання і скріплення фронту в старім краю всі присутні рішили візвати всю українську громаду до складання народного податку і нарід зі скріпленими силами береться до дальшої праці.

Перт Ембой, Н. Дж. По Службі Божій при участи великої сили народу відбулось протестаційне віче. Від парохіяльної громади вислано протестаційних телеграм: до през. Гардинґа, секр. Гюса та амбасадорів, підписані о. Чаплинським яко предсідателем та Ст. Кордяком яко секретарем. Крім сего вислали протестаційні телеграми всі братства і товариства в Перт Ембою.

Еллентавн, Па. Дня 25. марта с. р. відбулось протестаційне віче в Еллентавн, Па., при участи великої скількости народу.

Президіював д. Іван Білян, секретарював д. Г. Пипюк. Вислано телеграми до президента Гардинґа і амбасадорів. Наскрізь серед присутних був піднесений і завзятий. Створено Комітет Обєднання для збирання негайно народного податку. Вістка про хижацькі антантські заміри не прибила слухачів, але побудила в них рішучість і завзятість продовжувати боротьбу дальше.

Точний звіт з віча помістила місцева анґлійська газета під заголовком „Українці протестують проти Ради Амбасадорів в Парижі, подаючи повні телеґрами, і зазначуючи, що подібні протестаційні віча відбуваються по цілій Америці.

Честер, Па. В Честер, Па., відбулось 25. с. м. протестаційне віче Українців. Заслано протестаційні телеграми до президента Гардинґа і амбасадорів. Нарід рішив боротись і дати негайно сильну запомогу краєви, щоб ляцьким зайдам показати, що і аліянти їм не поможуть. В нас самих наша сила і воля.

Шенандо, Па. Дня 21. м. м. відбулися збори братства св. Володимира, 98 від. У. Т. С., з яких вислано протестаційні телеграми проти рішення аліянтської Конференції Амбасадорів, до президента Гардинґа, до державного секретаря Гюса і до аліянтських амбасадорів у Вашинґтоні. — Танас Гевчук, пр.; Іван Чорний, секр.; Іван Дудич, кас.

Питсфілд, Месс. Дня 25. м. м. тутешні Синовини сотні 16. Січової Організації вислали протестаційні телеграми до президента Гардинґа, секретаря Гюса й амбасадорів у Вашинґтоні.

МекКізпорт, Па. Українська громада в Мек-Кізпорт, Па., вислала дня 26. м. м. 6 протестаційних депеш до Вашинґтону.

Филадельфія, Па. Протестаційне віче в битком наповненій українській галі відбулося святочно як вимагала того важна хвиля. Вислано телеграми до през. Гардинґа і амбасадорів та зніт до місцевих газет. Рішено не звертати уваги на ніякі уховали, а самим ухвалити собі те, чого бажаєм. Відспівавши народні гимни, нарід в піднесеному настрою розійшовся домів.

Бруклин, Н. Й. Заходом Бр. св. Димитрія відбулось дня 25. м. м. в церковній галі на поклик Обєднання протестаційне віче при великій участи населення. Предсідателював д. Дмитро Тихий, секретарював Гр. Бурбуляк. Протестаційні телеграми вислано до през. Гардинґа та амбасадорів. Також Комітет Помочі Рідному Краєви відбув в тімсамім дні протестаційні збори і вислав протести.

* * *

Всі ті українські громади, які не відбули протестаційних зборів в квітну неділю, повинні уладити у себе такі збори на Великдень або в неділю по Великодні.

ЩЕ ОДИН „ПРОЕКТ НА ЗНІЩЕНЄ РУСІ"

Д-р Марцелі Прушинський, автор проектів „знищене Русі" в „Пшеводнік-у організацій народових" (ч. 15.) випустив нове „орендзе" до польських чорносотенних організацій, що носять офіцияльну назву „Звйонзек глувни організацій народових Всходней Малопольскі". Це „орендзе" має напис: „В квестії рускей".

Хід думок цього нового проекту „на знищене Русі" осьтакий:

Українці (в оригіналі розуміється: Русіні) творять в польській справі одноцілий табор. Московофільська партія з винятком нечисленних недобитків „а і то розложених на дві групки, з котрих одна нас ненавидить, друга є угодова, а обі не мають сил", перестала фактично істнувати. Партії: християнсько-суспільна і соціяльно-демократична „ми, визбулися свого польонофільства і нарівні з національно-демократичною (сьогодня: трудовою) вдарюють в Польщу. Завзята протипольська аґітація сягає до селян, „хоч селянська маса заховується рівнодушно (?!) і це дається підходити проти нас, як в наслідок великої скількости польсько-українських поруж (?!); так і в наслідок отяжілости селян і зрештою низкого ступня культури(?!), що утруднює приниманне якихнебудь кличів".

Протипольська аґітація перещіплюється на Волинь. Балачка немов то український загал на Волині прихильний для польськости, є звичайним самообманом, що зрештою засвідчили вибори.

Польський табор, не говорячи про ріжниці між Варшавою і Познанем, але маючи на приміті хоч би самих „кресовців", не так одно-цілий як український. Польські соціялісти після періоду збройної боротьби за Львів, мовляв „вернули до своїх давніших українських симпатій" (Господи, борони мене перед приятелями, бо з ворогами дам собі раду!). У людовців всяких мастий і консерватистів помітно хиткість в українській справі. Польська „влосцяньска" маса „заховується угодово і навіть боязливо в українській справі" (значить, за мало Прушинський мазурських палкарських нападів на українських селян) — а це тому, що мимо приросту є вона в поважній меньшости".

„Польська інтеліґенція, і то ціла, відчуває змученне після воєнних переходів, головно після українських страхіть (?), а крім того взагалі не любить безнастанної боротьби і держання „постерунку", бо така видержаність є чужа природі Поляка. Отже радо відсі виносяться люди, навіть ті (що справді дивне), котрі мають тяжкі особисті порахунки з Українцями".

Часто являються серед польського громадянства прояви загального неспокою, як на прим. на весну 1920 р., або в жовтні 1922. р., **коли то наївний переляк огортав Поляків з приводу перемарш у збороєної горстки, зложеної з 17-ти людий.**

Як зложити відносини до Українців?

„Перещіпь їх не зденаціоналізуємо, говорить богато Поляків, отже як зложити з ними те співжитте, котрого не хотять їх політики; як довести їх до лєґальних засобів ділання; і які їм за те дати привілеї?"

Але Прушинський є тої думки, що можна вивародовити якийсь нарід.

„До того, коли йде о Українців в Польщі, досить нечисленних (?) з низкою культурою (?), що говорить властиво польською(?) мовою, з українськими закінченнями дуже помішаних з польським населенем в сільських масах через численні міщані подружа, — то твердий натиск, доцільно і вміло приноровлений, дав би легко добрі висліди, головно при розумній парцеляції землі польських обшарників".

Давати якунебудь ширшу автономію; уступати перед українськими атаками, не варто. Вправді українські селянські маси є спокійні, але бачимо,

„що не зможемо дійти до українського селянина і не зможемо усталити його окремої політики у відношенню до політики українських священиків, учителів і адвокатів, бо сам селянин не витворить якоїсь власної партії, а серед Українців не маємо такої групи інтелігентів, котрі такий рух створили би і повели. **Чи супроти того не є самообманом, що в Українцях можемо мати льояльних горожан держави,** чи не жде нас втрата тих окраїн, що як певність проголошують українські органи?"

Мимо такого драматичного запиту Прушинський вірить що Польща не втратить цеї землі, та що небавом наступлять тут нормальні відносини.

„До того причиниться невільничий характер (?!) Українця, котрий є безсердечний і дикий супроти слабого, але лєгко гнеться перед силою" (без сумніву вірна характеристика, але табору, котрий репрезентує Прушинський).

В трактованню української квестії не можуть для Поляків „істнувати теперішні політичні українські провідники". Дотеперішніх українських провідників Поляки ніколи не переоблять. Польська влад не повинна бути байдужною супроти тих, котрі вже давнійше, до війни, виявили прихильність до Поляків, безоглядно треба карати й переслідувати руки і мозки протипольських „злочинів". Переведенє бранки усунуло „управленне" Українців. Польща мусить бути національною державою і для осягнення тої мети треба зробити все. Всякі уступства моглиб тільки збільшити завзятість Українців і їх змагання відірвати окраїни землі від Польщі. Творення українських шкіл, основання українського університету, вдержанне окремої азбуки і т. п. — се найбільше лихо.

„Одночасно з натиском на Українців мусить іти зміцнюванне тут польськости, здобутих людий, яких Українців зукраїнщили, і доплив нових людий. Парцеляція, всупереч покладаним в ній надіям, дала дотеперішні кепські висліди, бо майже всюди вдбувалась безпляново: виявила ріжні надужиття; і рідко створила нормальні умови життя для кольоністів".

Всежтаки завдяки польським заходам всюди піднісся відсоток римсько-католицького населення. Тепер треба тільки всюди заложити польські школи, закривши українські.

„Освітня наша (себто: польська) праця слаба і зовсім не дорівнює українській, головно коли мати на увазі читальні. Скількість і якість наших народніх вистав і українських просто не дасться порівнати під тим оглядом є ми значно низші".

Єдиний лік на всі ті „болі":

„Рішуча постава супроти кождого безправства, енерґія і чесність адміністрації, зміцнене польських сил, виявлять Українцям перевагу держави".

А тоді Українці мусять витворити у себе льояльну супроти польської держави партію. І мусять служити своїм противникам, навіть проти своїх власних інтересів.

* * *

Осьтак виглядає нове „орендзе" Прушинського до кресових лицарів". Такий зміст криється в найновійшім проекті „на знищене Русі".

Отсе „орендзе" вшехпольського людоїда показує нам, яких ми сусідів маємо на заході, що захопили хвилево владу над нашими західними землями.

Се „орендзе" показує нам, наїгнили і наміри має той сусід супроти Українців, котрих хоче піддурити своїми „свободами" і крайно глупою „автономією".

Але для нас все те не новина.

Шістьсот літ ідуть з плянами знищення на Україну ляхи і ще інши би других 600 літ, якби Українці з оружем в руці не сказали їм: гов!

Се Українці їм скажуть вже в недалекому часі і скажуть так виразно, що вони послухають.

А покищо польські пляни для Українців не такі страшні як ое „інжинірам" „знищення" здається, бо на щасте Українці Поляків ліпше знають ніж самі Поляки себе.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ ЩО

Число совітських робітників в Петрограді зменшено до сорок три процент у порівнанню з роком 1921, а їх платня побільшилася о 300%? У Петрограді і Москві робітник заробляє часом один міліярд рублів у місяць. Чи Ви знаєте, що звичайні цигарети містять в собі звичайний тютюн, а Гелмар турецькі цигаретки містять 100% чисто турецький тютюн?

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПО УХВАЛІ РАДИ АМБАСАДОРІВ.

(Комунікат Українського Представництва в Канаді).

Преса принесла депеші з Парижа про відому ухвалу Ради Амбасад у справі Галичини з дня 14. марта с. р. щодо східних границь Польщі. Ухвала криється з постановою рижського договору з 18. марта, 1921 р.

Підчеркуємо, що ухвала Ради Амбасадорів ще не ратифікована, то значить, не потверджена інтересованими державами, а наслідком того спр. остаточно не вирішена.

Український нарід Східної Галичини та Буковини і його правне провительство ніколи не зречеться своєї Батьківщини. Тимсамим правно його ніщо не обходять ніякі ухвали, заключені без його згоди й участи.

Боротьба за землю батьків, подиктована обставинами, не може ні на мить припинитись. Тому всі уроженці Галичини і Буковини повинні відтепер приспішити і скріпити допомогу Рідній Землі.

Тому, що український нарід в нічім не може уважати зміненим становищо свого правительства, продовжуємо позичку аж до її закінчення.

Кождий Українець, що любить Рідний Край своїх батьків, буде тепер помагати йому подвійно в сій найважній годині нашої історії.

Европа наближається постійно до загального перевороту, який мусить зруйнувати всі держави, побудовані на кривді і гнобительстві. Тому нехай кожда дитина Українського Народу поможе йому дальше боронити життя й істнування свого, бо від нас а не від чужинців залежить державна будучність нашого великого народу. І тому іменем Українського Народу кличемо всіх разом і кождого з окрема до постійних жертв для нього, до постійної боротьби.

У Вишипегу, Ман., Канада, дня 24. марта, 1923.

ЗА ПРЕДСТАВНИЦТВО ЗАХ.-УКРАЇНСЬКОЇ РЕПУБЛИКИ В КАНАДІ:
Д-р Осип Назарук, в. р. Іван Боберський, в. р.

З ОБЄДНАННЯ.

В СПРАВІ СТАТИСТИКИ ПОГИБШИХ ЖОВНІРІВ І ВЕТЕРАНІВ АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ.

В наших протестаційних телеграмах ми писали американському правительству, що ми боролись і гинули під американським прапором у світовій війні. Та досі ми не знаємо, кілько саме наших молодих героїв лягло головами на французьких побоєвищах, і взагалі кілько Українців служило вчасі війни при американському війську.

Ми мусимо се знати сейчас, щоб показати правительству і цілому американському народови, кілько наших лягло, не у словах а в числах.

Вагу того повинна зрозуміти вся українська суспільність в Америці, а передвісім ветерани українського роду. Тому ми звертаємось до всіх тих, які знають, або сам іслужили в американському війську, щоби подали нам сейчас слідуючі вказівки:

Імя і назвиско .....
Рік, день і місяць уродженя .....
Місце і край уродженя .....
Де служив при америк. війску .....
Дивізія .....
Полк .....
Батальон (ескадрон) .....
Компанія (батерія, трупа) .....
Був ранений .....
Теперішна адреса .....
Де похоронений .....

Звідомленя подавати не тільки про погибших, але і всіх тих, які служили при американському війску.

Для скорішого переведеня евіденції просимо придержуватись висше поданого взірця. Справа дуже важна. Звідомленє шліть негайно на адресу Обєднання:

OBYEDNANYE
136-8 So. 4th Street, Room 608, Philadelphia, Pa.
Обєднанне Українських Організацій в Америці.

НАШІ СЕЛА.

Села наші, рідні села,
Що з вас нині позосталось?
Скрізь руїна невесела —
Ні хатинки не зосталось.

Лише ями, попіл, зілле,
Бідні вдови з дітонками.
Голод, ворога насилле
Кроплять землю слізонками...

То не вітер вне в полі,
Не роса стікає з листя —
То ридають діти голі,
Що без хати зостались...

Дрібні сльози наче перли
По обличеньках стікають...
Їх батьки в бою померли
І сами на смерть чекають...

Ол. Неприцький-Грановський.

ВСТАНЬ ПІСНЕ.

Гей встань, наша пісне, встань!
Ти нас будиш, хоч сумна,
Ти нас гріш, хоч слізна;
Палиш серця, мовби грань.

Гей неси-ж житте мерцям!
Най устануть вже зі сну,
Най хоч хвилечку одну,
Стануть подібні богам!

І кажи ти, пісне, їм,
Що хоч сонце і погасне,
То вже завтра буде ясне
І засвітить знова всім.

Густ, Угорська Русь, 2. III 1923.
Іван Устиянович.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Руки Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє всіх своїх членів, що мітинґ відбудеться в суботу, 7-го цвітня, о годині 7-ій вечером в гали Народного Дому ч. 72 Моріс стрит. Кождий має обовязаний прибути на мітинґ і вирішити свої вкладки, як також є важні справи до полагодженя від головного уряду У. Н. Союза. Пригадує членам, щоби вписували свої діти У. Н. Союза, як також щоби стались придбати нових членів до Товариства і до У. Н. Союза, бо тепер дуже добра нагода, бо У. Н. Союз приймає без вступного. — С. Гладки предс.; А. Онисик, секр.

ДОПИСІ

ГЛЕСТОНБОРІ, КОНН.

В справі народнього податку.

Просимоотсим помістити слідуюче спростоване відносно народнього податку громади в Глестонбері, Конн.:

Заходом комітету Обєднання в Глестонбері, Конн., працею громадян зібрано $30.75 народнього податку, на що зложили слідуючі жертводавці: по 1.50: Петро Соляр, Петро Смик, Петро Галун, Максим Ганкевич, Олекса Пилипиць, М. Милимук, Мих. Соломаха, Іван Бомко; Лука Сидорак, Іван Дисинчук, Мих. Дзадик, Василь Блажієвський, Йосиф Патинок, Гавриїл Дзядик, Стефан Ковальський, Іван Солар, Д. Карчмарик, Василь Коропатий, Дмитро Кріль і Филип Кріль; Семко Конікевич 75 цент.

КОМІТЕТ ОБЕДНАННЯ В ГЛЕСТОБЕРІ, КОНН.

М. Гапкивіч, предс.
Л. Сидорак, секр.
М. Милимук, касієр.

МИЛВОКІ, ВИСК.

Українські протестаційні збори.

Дня 25-го марта с. р. [illegible] ці в Милвокі, Вис., відбули [illegible] тинг, на котрім ухвалено післати протести в справі „віддання" Східної Галичини ляхам. Телеграми післано до президента Гардинга, до амбасадора англійського і до державного секретаря Гюса. До президента і державного секретаря післано телеграми слідуючого змісту:

President of the United States of America:—

Ukrainians of Milwaukee, Wis., unanimously protest against the action of the Allied Ambessadors Paris acknowledging the Polish occupation of East Galicia as permament.

East Galicia is a purely Ukrainian territory.

Among the Powers who have right to allot East Galicia is the United States. Therefore the Government of the United States is under a moral obligation to protest the unlawfil assignment of Galicia to Poland.

We beg Your Honor in the name of humanity and for the peace among nations to recognize Galicia as an independent Ukrainian nation, and to use our Government' influence to restore the Ukrainian Assembly as the lowful government of East Galicia.

Rev. Dr. A. S. Skweir, Rector;
Paul Stecyk, Pres.;
John Sheremeta, Secr.

ГАЛИЧИНА НАША

Засвистали буйні вітри,
Рвуть цвіт на калині,
Вороженьки з терня звили
Вінець Україні.

Запродалну Парижі
Українську долю,
І віддали Галичину
У ляцьку неволю.

Ой за що ви, кати люті,
Дали нас в неволю?
А за кого наші Браття
Вмирали на полю?

Чи ви, кати, не читали,
Не чули ніколи,
Що Львів, Київ збудований
На вкраїнськім поли.

Ой недобре дипльомати
Історію знають,
Коли нашу Галичину
За польську вважають.

Таж то наша Галичина
Була, є і буде,
За неї кров проливали
Українські люди.

Іван Богдан, ч. 257. від. У. Н. С. в Н. Тонаванда.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Григорій Яремко упокоївся в ночі з дня 21. на 22. марта с. р. в Нортгемптон, Па. Блаженної памяти Григорій Яремко знаний поміж Українцями в Америці зі своєї діяльности для політичної чи матеріяльної помочі старому краеви. Всюди він брав участь яко щирий Українець, а що найбільше він прислужився для пововного зорганізовання відділу 44 У. Н. Союза, котрий був звісний в цілім краю. Після конвенції в Бофало розбився, а потім наново повстав за його співпрацею. Він був першим предсідателем сего відділу.

Похорон відбувся в суботу, дня 24. м. м. при участи трох священиків.

Стефан Кудрик.

HELMAR

ВАРТІСТЬ ДОБРИХ ЦИГАРЕТОК

ЖИВИЙ чоловік курить ГЕЛМАР позаяк лагідність і запах 100% чисто турецького тютюну успокоює його нерви. Колиби він хотів курити звичайні цигаретки які дають лишень скількість а не якість, він небувби вдоволеним.

Ви зрозумієте вартість доброї цигаретки коли сейчас пічнете курити ГЕЛМАР.

ГЕЛМАР є пакований в картонові пачки які хоронять їх від ломання і роздавлення. Звичайні цигаретки пакуються в звязки.

ЗАПАМЯТАЙТЕ ПУДЕЛКО І НАЗВУ.

Anatropos

Витворці найлучшого сорта турецьких та египетських цигаретов у світі

КАСОВИЙ ЗВІТ „САМОПОМОЧІ"

ДОПОМОГОВОЇ ЦЕНТРАЛІ ДЛЯ ЧАСТИН УКР. ГАЛИЦЬКОЇ АРМІЇ, що перебувають поза межами Рідного Краю, за час від 1. до 31. січня 1923.

ПРИХІД:

	Кч. с.
Сальдо з грудня 1922	3564.42
1. Вп. проф. Др. Степан Смаль-Стоцький в Празі, в тім 9666.80 Кч. (по вимині 300 долярів) зібраних ковертами на „Різдвяний Дар" для Українських Галицьких Стрільців у Йозефові, ЧСР., українською Лігою Американських Горожан і Ветеранів в Ню Йорку	23000.00
2. Військова Канцелярія Диктатора ЗУНР через Економічно-Адміністративну Комісію в таборі УГА Йозефів, ЧСР. за місяць грудень 1922 і січень 1923	1800.00
3. Вп. Карасінка, Павльо Фронтіш, Бразилія, через Вп. проф. Петра Карманського $12.50, по вимині	411.00
4. Вп. Вас. Кухар, Павльо Фронтіш, Бразилія, через банк в Празі	292.86
5. Рибінський відділ УГА в Лінцю, ЧСР. через команду табора в Йозефові	50.00
6. При вимині гринен, зложено на адміністрацію	30.00
7. Зворот висланих допомог	169.00
	29317.28

РОЗХІД:

	Кч. с.
I. Допомоги для хорих старшин і стрілецтва в лічницях Чехословаччина:	
1. Лічниця Штернберх	116.00
2. Лічниця Млада Болеслава	816.00
3. Лічниця Йозефів	560.00
4. Лічниця Ліберець	532.00
5. Лічниця Прага	476.00
6. Лічниця Часлава	392.00
7. Лічниця Терезін	336.00
8. Лічниця Берно	250.00
9. Лічниця Пардубіце	196.00
10. Лічниця Літомерніц	168.00
11. Лічниця Мільовиці, Пільзно, Ґумпоберк, Краль, Вари, Краловградець, Оломунець, Мункач і Шмільнік	254.00
II. Допомоги для інтернованих старшин і стрілецтва в таборах:	
Старшини — А. Чехословаччина. — Табор У. Г. А. в Йозефові	1515.00
Стрілецтво — Б. Польща. — Табор У. Г. А. в Ланцкороні	10584.28
Старшини і стрілецтво — В. Румунія. — Табор У. Г. А. в Фогарашу	500.00
Старшини і стрілецтво	536.00
Зворот позички на виплату допомог за грудень 1922	7000.00
Власниками за зложені до вимини гринен і карбованці	1330.00
У Адміністрація	765.10
Сальдо	1490.90
	29317.28

Йозефів, дня 31. січня 1923 р.

ЗА УПРАВУ „САМОПОМОЧИ":

Кормило Крушельницький вр., голова; **Іван Байгерт** вр., скарбник; **Михайло Груба** вр., писар.

Рахунки в діловодстві „Самопомочі" провірено за місяць січень 1923 та найдено її грошеву господарку згідною з місячним касовим замкненням.

Про се повідомляється Вп. Жертводавців, а про стан допомогової акції звітується Військовій Канцелярії Диктатора ЗУНР. у Відні.

Йозефів, дня 10. лютого 1923 р.

ЕКОНОМІЧНО-АДМІНІСТРАТИВНА КОМІСІЯ:

Онуляк, вр. пор. УГА, предсідатель; **Гретчак**, вр. рах. пор. УГА.

Адреса: „SAMOPOMITCH". Ukrainian military camp in Josefov, C. S. R.

К. Л—вич.

КРИВДА В ШЕВЧЕНКОВІЙ ПОЕЗІЇ.

Мало тепер радости в людськім життю, але ще менше було її в ті страшні часи, коли жив Шевченко. Про народження своїх дум — пісень він сам каже:

„...Вас, лихо на світ породило,
Поливали сльози"...

Вразливість та почуття болю й радости, смутку чи надії, — основа ліричної поезії.

Але біль і радість мають свої причини. Більшість, сучасних поетів відчуває це лише субєктивно, що до своєї особи. Часами таке відчування буває зрозумілим навіть для загалу, як що індівідум знаходиться в однім стані переживання з колективом. В основу таких переживань кладеться кривда життя, як наприклад, невдоле кохання, насильна розлука, смерть близької людини, протилежність того, чого шукає індівідум і т п. Таку кривду відчуває майже кожда людина і нею захоплювалися поети.

Є ще й такі поети, які бачать і відчувають лише себе. Особливо богато зявилося їх останніми часами. Такий поет знає лише одну свою душу, віддається лише їй одній, хочби вона була сама звичайна. Але, однак, це не є перешкодою такому поетові всіми силами драпатись на Парнос і товкти про „скрижалі своєї душі", на яких, мовляв, „рукою невідомого начертано таємниці знаки"... В дійсности-ж, часто буває, що такі поети лише мріють славою та „щасливим життям," яке цінится звичайними грішми...

Як-же високо над цими поетами стоїть постать Шевченка! Він глибокий лірик, поет найтонших почувань людської душі, ніколи не замикався в своє „Я". Важко знайти в його поезії лише індівідуальні болі. Коли його думи стелилися на папері „сумними рядами", то, спершу всього, в тих думах виливався біль окривджених, окрадених і поневолених мас.

Вже на тринадцятім році свого життя, коли він „пас ягнята за селом," прийшлося йому зазнати болючого вдару кривди, який назавжди залишив свій важкий слід. Обставини, де „людей у ярма запрягають," отруюють його молоду душу почуттям болю, який червоною ниткою снується крізь його твори.

І з того часу він ніколи не може забути загальної кривди. „Як би ви знали, паничі, де люде плачуть живучи", — каже він, — „то ви біділій не творами"... Бо в своїй власній хаті він бачив пекло. Там була „неволя, робота тяжкая", через яку — „і помолитись не дають". Нужда та праця поваляли в могилу його матір „ще молодую"... Поруч його хати, стояли такі-ж хати сусідські, а в тих хатах жилося ще краще. Тисячі молодих і здорових матерей, виснажені важкою працею, знаходили відпочинок лише в могилі...

„Село неначе погоріло," — каже він далі. А люде мовчки „на панщину ідуть, та діточок своїх ведуть"... і не в одній його хаті було пекло, не одно село, „неначе погоріло" в окрізь —

„Кривда і неволя,
Народ замучений мовчить"...

Неволя пригнітила українські народні маси, висмоктала з них кров і, навіть, убила в них людину. Про такий лад він каже:

„Ми в раї пекло завели"...

і далі —

„Лани братами оремо
І їх сльозами поливаєм"...

Минулася доба кріпацтва, але ще й досі не знищені його наслідки. Читаючи Шевченка, бачимо й відчуваємо ту саму кривду, неправду, і неволю в сучасному, — тільки вже не в кріпацьких а в инших рямцях. Хіба-ж сучасні злидні матеріяльних і матері-селянки деякі від тих злиднів?

А батько? — „Умер на панщині." А діти? — „Розбреелися по між людьми мов мишенята". А сестри? — „У наймах коси посивіють"... Так було тоді. А зараз? — Батько ліг на війні невинною жертвою. Сини сидять у тюрмах, а сестрам навіть уже в наймах незнайшлося місця, так по вулицях вони блукають...

Для порівнання до недолею селянка малює Шевченко панський наймит:

„Бувало літом і зимою
Музика тне, вино рікою
Гостей неситих налива
І так за днями день мина..."

Мужицькі душі аж пищать!"

Такий несправедливий громадський лад давав змогу тому панові не тільки без найменшої праці жити з кріваваго поту тих, що працюють але він міг ще й знущатися над ними, як сам хотів.

Таку життьову кривду Шевченко бачив у всіх проявах життя і майже в кождій поезії таврує тих, що кривдять народні маси і нерез це його поезії не є відгуком переживань, але й могутнім протестом проти всякої неправди. —

„Вставайте, кайдани порвіте!"...

З ворогами волі наказував боротися і бути немилосердним.

Шевченко, яко поет, що вийшов з народу, став найбільшим виразником його недолі. Між цілою низкою славянських поетів, він одинокий у своїм роді і ніхто з цих поетів не став так близько до народних мас, як став Шевченко.

Хох сам Шевченко соціялистом, у сучаснім розумінню цього слова, не був але як чоловік, який дивився на світ очима своєї душі", став для робітничих і селянських мас дорожчим усякого соціялістичного провідника, через що саме цілком зрозумілим є святкування Шевченківських днів навіть тими, що бачать в Україні „крайну куркулів та дуків". — Шевченко наша правда — національна і соціяльна, одночасно...

Львів, 18 лютого 1923 р.

РІШЕННЄ РАДИ АМБАСАДОРІВ В СПРАВІ СХІДНИХ ГРАНИЦЬ ПОЛЬЩІ

Резолюція, якою рада амбасадорів передала Галичину Польщі після наших інформацій звучить так:

The British, Empire, France, Italy and Japan, signatories, with the United States of America, as the Principal Allied and Associated Powers, of the Treaty of Versailles, consider that according to Article 87 Paragrah 3 of said Treaty it is their duty to fix the frontiers of Poladn which are not specified by this Treaty, and

Considering that the Polish Government on February 15, 1923 addressed the Council of Ambassadors requesting the Powers thereon represented to make use of their rights conferred on them by said Article, and

Considering that on its side the Lithuanian Government had already by its note of November 18, 1922 shown itself anxious to see said Powers make use of said rights, and

Considering that, according to the terms of Article 91 of the Treaty of St. Germain, Austria has renounced in favor of the Principal AAlied and Associated Powers all her rights and titles to territories which belonged formerly to the former Austro-Hungarian Monarchy, and which are situated beyond the new frontiers of Austria (such as those described in Article 27 of said Treaty are not capable of any other attribution), and

Considering that it is recognized by Poland that insofar as Eastern Galicia is concerned, ethnographic conditions necessitate an autonomous regime, and

Considering that treaties concluded between the Principal Allied and Associated Powers and Poland on June 28, 1919, anticipated for all the territories placed under Polish sovereignty special guarantees in the form of minority treaties, or regulations, and

Considering that insofar as the frontier with Russia is concerned, Poland has entered into direct negotiations with that state with a view to its determination and delimitation, and

Considering that insofar as Poland's frontier with Lithuania is concerned, it has been decided to take as a basis the situation resulting notably from the resolution of the League of Nations of February 3, 1923, charging the Council of Ambassadors to settle the question.

Therefore, the Council of Ambassadors has decided:

First: To recognize as Poland's frontier (1) with Russia, the line traced and delimited in agreement between the two states, and (2) with Lithuania, the line hereinunder described (according to the German map with a scale of 1 to 100,000) tracing this line and turning over to the care of the two interested governments an positive latitude for proceeding in common accord to rectify such details as are recognized on the spot as indispensable, and

Second: To recognize as belonging to Poland all rights and sovereignty over the territory comprised within the frontiers hereunder defined and the other Polish frontiers, with the reservation that the regulations of the Treaty of St. Germain concerning changes and obligations incumbent upon the states to which all territory of the former Austro-Hungarian Monarchy was transferred remain in force.

Made in Paris, March 15, 1923.

PHIBS
POINCARE
AVEZZANA
(Signed) MATSUDA

Undersigned by Minister Zamoyski duly authorized in the name of the Polish Government to accept the situation.

По українськи ся ухвала звучить:

Британська Імперія, Франція, Італія і Японія, які враз із Злученими Державами Америки підписали версальський договір, яко головні союзні і стоваришені держави, вважні і стоверниені державами, вказують, що на основі 87 артикулу 3. параграфу сего договору є се їх обовязком установити границі Польщі, які ще не були означені сим договором, і

З огляду на те, що польський уряд дня 15. лютого, 1923, відніся до ради амбасадорів з домаганням, аби держави репрезентовані в сій раді, зробили зиток зі своїх прав, даних їм згадним артикулом, і

З огляду на те, що зі своєї сторони литовський уряд своєю нотою з 18. падолиста, 1922, вже виразив своє бажанє, аби згадані держави зробили ужиток зі згаданих прав, і

З огляду на те, що згідно з 91 артикулом Ст. Жерменського договору Австрія зріклася в користь головних союзних і стоваришених держав всіх своїх прав і титулів до територій, що давнійше належали до бувшої австрійсько-угорської монархії, які положені поза новими границями Австрії (ці, які описані в 27 артикулі згадного договору вже не можуть бути інакше приділені), і

З огляду на те, що Польща признає, що оскільки ходить о Східну Галичину, то етнографічні обставини вимагають автономного режіму, і

З огляду на те, що договори заключені між головними союзними і стоваришеними державами і Польщею 28. червня 1919, предвиджували для всіх територій, повірених під польську суверенність спеціяльні гарантії в користь національних, розговірних і релігійних меньшостий, і

З огляду на те, що оскільки ходить о границі з Росією, Польща увійшла в безпосередні переговори з тою державою з метою вирішення і означення їх, і

З огляду на те, що оскільки ходить о границі з Литвою, порішено приняти за основу ситуацію яка повстала головно через резолюцію Ліги Народів з 3. лютого, 1923, з припорученнєм, аби рада амбасадорів поладнала питанне.

Тому рада амбасадорів рішила:

Перше: Признати яко польську границю 1. з Росією — лінію потягнену і описану в договорі між обома державами, і 2. з Литвою — лінію низше описану (після німецької мапи зі скалею 1. до 100,000); зазначуючи сю лінію, і подишити обом заінтересованим урядам всю можливу ширину процедури за спільною згодою для справлення таких подробиць, які будуть на місці признані за необхідні, і

Друге: Признати, що Польщі належать всі права і суверенність над територією, обмежуючи низше описаними границями і іншими (давнійше означеними) границями, із застереженням, що приписи Ст. Жермейського договору, які відносяться до змін і зобовязань, сладаючих на держави, яким признано території бувшої австро-угорської монархії, мають остати вчині.

Дано в Парижі, 15. марта, 1923.

ФИБС,
ПУАНКАРЕ,
АВЕЦЦАНА,
МАЦУДА.

(Підписані)

Побічний підпис посла Замойського, вповні уповноваженого іменем польського уряду приняти рішенне.

паспорти, шифкарти, справи створювані найскорше, найтаньше полагоджує Канцелярія Нотарільна.
T. J. HRYCEY CO.,
329 S. 4th Street,
PHILADELPHIA, PA.

ВСЕ

— СПОЛУЧЕНЕ З ВИРОБОМ БОРДЕНА МОЛОКА РІД А — МОЧАРНЯ, НАГЛЯД РОБІТНИКИКА, СИСТЕМА ОХОЛОДЖУВАННЯ І УРЯДЖЕННЯ МУСИТЬ РІВНАТИСЯ ДО НАЙВИСШОГО СТЕПЕНИ.

ЗАМОВЛЯЙТЕ МАСЛО І ЯЙЦЯ У ДОСТАВЦЯ МОЛОКА БОРДЕНА

BORDEN'S
Farm Products Co. Inc.
Telephone BERGEN 1127

ДО ГРОМАДЯН МІСТА ЕЛИЗАБЕТ І ОКОЛИЦІ

Позір! Родимці, походячі із сіл Деговоі і Псарів, пов. Рогатин!

Комітет для несення помочи сельчанам Деговоі і Псарів просить всіх родимців, щоби зійшлись на зборищі, відбудуться в дуже важній справі в понеділок, 9. цвітня о годині 7. вечером в гали Лутвіна при Фронт і Сав Парк в Елізабетпорт, Н. Дж. На зборах комітет здасть справоздання зі свого діловодства, перечитаєть письма, які наспіли в дотичних справах, які рівнож. западуть важні рішення, які повинні інтересувати всіх, котрим дороге і миле днесь знищене рідне село.

ЗА КОМІТЕТ:
Стефан Могила, писар.
134 First St., Elizabethport, N. J.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ
217-219 East 6th St., New York, N. Y.
УКР. ТЕАТРАЛЬНА ДРУЖИНА
під зарядом і участю Р. Соловієвої і Д. Медова, відограє
В НЕДІЛЮ, 8-го ЦВІТНЯ С. Р. (на Великдень)
ЗАПОРОЖСЬКИЙ КЛАД
комедію-оперету в 3. діях, Ванченка-Писаненького.
Початок о годині 8.15 вечером.
Вступ: $1.10, 83 і 55 центів, включаючи податок. (Півдесять пять центові тікети сточні).
ЗАРЯД.
АНОНС: В суботу, дня 14. с. м. виставиться „ВИХРЕТ".
В неділю, дня 15. с. м. виставиться „МАЙСЬКА НІЧ".

ПОЗІР! СЫР ДО СВОГО!
НОВА БУЧЕРНЯ І СКЛАД ВИРОБІВ МАСАРСЬКИХ
Н. ГЛАДУН
516 E. 6th St. (bet. Aves. A & B)
NEW YORK CITY, N. Y.
Ковбаси і [illegible] виробу.
Свіже мясо волове, телячє, вепровина, баранина і свіжо різані кури.
ЦІНИ УМІРКОВАНІ.
Обслуга українська.

ROYAL MAIL
„Подорож вигодна"
ДО ЕВРОПИ
Одно клясові кораблі з кабінами.
Славний „О" корабель „Orbita" і „Orduna" перероблені на одно клясові і третої кляси кабінн кораблі дають надзвичайну вигоду до Гамбурга. Найнизша ціна II. кляси $130 і висше Ціна III. кляси $103.50
Два гарні нові кораблі „Orca" „Ohio" маючі 1. і 3-ту клясу.
THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.,
Sanderson & Son, Inc., Agents
26 Broadway, N. Y. або місцеві агенти.

СЕГОДНЯ ВЕЧЕРОМ

Напишіть до нас письмо, а ми вишлемо Вам пробну лекцію і подрібне пояснення як ми ручимо скорочувати, Вас читати, писати і говорити по англійськи. Живучи в Америці, Ви повинні знати англійську мову без знання якої перед Вами усі двері зачерті. Після нашої легкої системи ви навчитеся її в протягу трьох місяців через почту. Пишіть письмо сейчас негодно прищіть десять центів грішми або марками на відповідь, можна і канадійськими. (3)

Figt American Preparatory School,
Dept. 48—525 West 47th Street,
New York City, U. S. A.

НА ВЕЛИКДЕНЬ
ЯГІЛКИ
51 українських народніх пісень і забав на Великдень, з розвідкою про походженє ягілок і їх теперішний вигляд. Сторін 42. Львів, 1922.
Можна дістати в книгарні „Свободи", 83 Grand Street, Jersey City, N. J., по 20 центів за примірник з пересилкою.

ЗАХОВАЙТЕ СЮ НАЛІПКУ

УЖИВАЙТЕ

MAGNOLIA

STAR MILK

У СВОЇЙ КУХНІ ДО ВАРЕННЯ І ПЕЧЕННЯ

ЗАХОВУЙТЕ НАЛІПКИ НА ВАРТІСНІ ДАРУНКИ

НАПИШІТЬ НА ОДНУ З ПОДАНИХ НА НАЛІПЦІ АДРЕС ПО ІЛЮСТРОВАНУ ЛІСТУ ПРЕМІЇ.

„Заховувати налітки випадачується"

ЗАХОВАЙТЕ СЮ НАЛІПКУ

ОПОВІСТКА.

Видавництво „МОЛОДА УКРАЇНА" у Львові, ул. Жиморовича ч. 3 видало для дітий і молодіжи

„МАЛИЙ КОБЗАР"

з 36 образками найкращих малярів.

Звертаємо на сю книжечку увагу всіх українських шкіл, як також усіх інших просьвітних організацій, які по нинїшній четвертій часі мають нагоду се гарне видання для дітий.

Ukrainian Publications for Children „SWIT DYTYNY".

Lemberg, Zimorowicza str. 3
East Galicia—Europe.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ ЩО

Великий виробник машинки і шиватального матеріялу вишукується до Росії як виска доброї волї Компанією Шиватальних Виробів, 2808 West Roosevelt Road, Chicago?. Висилка робиться посередництвом приятелів Совітської Росії для допомоги їх потребі. Чи ви знаєте, що Гетьмар турецьки цигарєтки містять в собі тютюн найлїпшого сиру 100% чистого турецького тютюну?

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

Першорядної якости ПЕРА ФОНТАНОВІ „Waterman's Ideal Fountain Pen" можете купити в Книгарни „Свобода". Перо гарантоване 14-каратове золото. При наповнюванню чорнилом не потрібно уживати жадної помпки, бо ви стараєть тілько нїсткий кінець пера в боку, вайрути перо в чорнилї, спустити доводи кінцем на долину, і воно само наповнюється.

Ціна того пера в пересилкою $2.75

Пишіть на адресу:

„SVOBODA",

83 Grand St., Jersey City, N. J.

КОЖДА УКРАЇНСЬКА РОДИНА В АМЕРИЦІ

повинна передплачувати

„МОЛОДУ УКРАЇНУ"

Ілюстрований журнал для молодежи і дорослих для дітий і.

„СВІТ ДИТИНИ"

що виходить у Львові 1. і 15. кождого місяця.

Передплата для Америки й Канади 1 долар на рік.

Замовлення слати на адресу:

Ukrainian Publications for Children „SWIT DYTYNY".

Lemberg, Zimorowicza str. 3
East Galicia—Europe.

Гроші пересилати в листах реджістрованих за зворотним рецепісом.

КИШЕНКОВИЙ КАЛЕНДАР НА 1923 РІК

вже вийшов і виданий Українцям в Німеччині, можна дістати в „Свободі". Ціна за примірник з пересилкою 15 ц.

Зміст цього календарика (80 сторінок дрібного друку) є дуже інтересний і для кождого Українця цінний. Ось зміст:

Календарські частини: Календар. Що є такє календар? Латинські свята. Публичні свята. Національні календар. Українські історичні календар.

Літерат-наукова інф. частина: Н. М. З найновішої історії України. Дещо про мову. Слово заховання українських письменників. Українські поменики. Дещо про мову, склад і вимова. Слова незнаних людей. Чи знаєте Ви? Відкіди для вибираєть. Важливі відповіди на українознавстве.

Статистична частина: Великість круження планет. Вода і суша на цій землі. Про океани. Найбільші озера в світі. Найдовші ріки в світі. Довжина українських рік. Ріки. Важніші моря світа. Населення в світі. Найбільші міста в світі. Головні держави світа. Більші держави в Европі. Важніші міжнародні договори.

Короткий провідник по Ст. Кривбанку. Бібліотеки, музеї, важніші установи. Допомогові товариства. Книгарні. Спілки торговельно-промислові. Українські часописи.

Міри і ваги уживані в Америці. Порівнуючі таблиці стопень Цельзія, Реаміра й Фаренгейта. Процентова таблиця. Нормальний пульс. Як адресувати конверти. Золоті слова. Рівчик.

Замовлення і належитість на то-що дійсно, чи почтовими значками (але тільки почти Заучених Держав) належить посилати на адресу:

„SVOBODA",

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

КІЛЬКО ЗЛОЖИЛИ ПОДИНОКІ ОСОБИ НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ

(Послїдний спис).

(5)	121) З Ню Йорк Ситі П. Задорецький	5.00
	122) З Вудсон, Па., Іван Боренько	5.00
	123) З Пітсбурга, Пресс., збірку від Сестриціта Пресвіт. Діви Марії переслав п. Тарїна Савюк	8.50
	Зложили: Іван Кулїк, Мих. Янівчук і Іван Маковій по 5.00; Григорій Бирай 2.00;	12.00
	124) З Стемфорд, Конн., Теодор Пастушак	1.00
	125) З Филадельфії, Па., від Делеґата Сеньк. Сеньк., переслав п. В. Кошобинський	50.00
	126) З Бріджпорт, Конн., переслав збірку п. В. Бенгрнович	17.00
	Зложили: Іван Кулїк, Мих. Янівчук і Іван Маковій по 5.00; Григорій Бирай 2.00;	1.00
	127) З Стемфорд, Конн., Теодор Пастушак	1.00
	128) З Филадельфії, Па., від Делеґата Сеньк. Сеньк., переслав п. В. Кошобинський	50.00
	129) З Бейкертон, Па., збірку з панахиди переслав п. Стефан Побтинський	35.00
	Зложили: Теодор Вашак 6.00; о. Стефан Новбушський 5.00; Теодор Качур 2.00; по 1.00: Никола Крайник, Михайло Бенко, Степан Виклїч, Петро Гіґлїз, Іван Виклїч, Юрко Хопла, Тимко Хопла, Кароліна Попелярь; по 50 цент.: Теодор Ковальчик, Матей Пишишський, Василь Котик, Ник. Стефко, Теодор Дяків, Ірина Коваль, Василь Смичинський: дрібними датками 10.50.	
	130) З Шамокін, Па., збірку з панахиди переслав о. М. Кузів	76.62
	131) З Шікаґо, Ілл., Осип Федлєюк	20.00
	132) З Джерзи Ситі, Н. Дж., Петра Мандата переслав п. К. Кирчів	10.00
	133) З Ст. Луис, Мо., збірку з панахиди в церкві Сьвятої Пр. Діви Марії, переслав о. М. Данилович	11.25
	134) З Торнерс Фолс, Масс., збірку з панахиди в церкві Сьвятого Духа вС. Дірфілд, переслав п. М. Лобіс	5.00
	135) З Тамаква, Па., від Петра Сидорака переслав п. І. Лучкевич	5.00
	136) З Кілвленд, О., Йосиф Букат	5.00
	137) З Ню Кенсинтон (Арнолд), Па., від Олекси Дубинщина переслав о. П. Процько	2.00
	138) З Портумберлєн, Па.	10.00
	Зложили: Іван Ткачик і Василь Нагада по 5.00.	
	139) З Елєтейн, Па., від Бо. Покров. св. Богородиці, від. 258, переслав п. Антін Дирках	10.00
	140) З Бірмінґгем, Ал., Н. Н.	5.00
	141) З Стейнстон, Н. Н. Василь Геба	5.00
	143) З Ню Провиденс, Н. Дж. Сенько Маленький	5.00
	144) З Бейон, Н. Дж., збірку переслав о. Іван Захарко	20.00
	Зложили: Збірку з панахиди 9.80; о. Іван Захарко 10.20.	
	145) З Ембридж, Па., від Теодора Лисака, переслав п. Іван Ортинський	5.00
	146) З Лайонз, Н. Ж., переслав збірку Захарій Безкоровайний	11.00
	Зложили: Захарій Безкоровайний 5.00; по 2.00: Василь Яськів, Йосиф Ганушевський і Михайло Яськів.	
	147) З Лодлов, Па., збірку переслав п. Михайло Федірко	26.00
	Зложили: І. Дзубан, М. Федірко і І. Дубливщин по 5.00; П. Федірко 3.00; І. Мазар і Ю. Крат по 2.00; по 1.00: А. Турай, І. Сігар, І. Заставний, М. Глова.	
	148) З Обурн, Н. Й., збірку переслав п. Юрко Якаба	40.00
	Зложили: Антін Вільчинський, Марія Яноц, Марія Матвіїв і Михайло Мишеч по 5.00; по 2.00 Ніна Пірїх, Олекса Олійник, Мих. Вільчинський; по 1.00: Іван Шевчик (стар.), Марія Чопей, Настя Кочур, Олекса Олійник, Марія Чопей, Настя Кочур, Настя Попівчак, Ела Галайко.	
	149) З Йоркленд, О., Николай Кушнір	2.00
	150) З Шікаґо, Ілл., через Сїчову Організацію	10.00
	Зложили: Данило Сенів, Марія Сенів по 5.00.	
	151) З Рачестер, Н. Й., збірку переслав п. К. Шевчук	12.00
	Зложили: Збірку з панахиди 9.00; Т. Шевць 3.00	
	152) З Кетрінет, Н. Дж., збірку переслав п. Вас. Ковальчук.	82.50
	Зложили: о. Йос. Чаплинський, Йосиф Клебан, Михайло Проскура і Микола Дудич по 5.00; Василь Ковальчук і Йосиф Попіль по 3.00; по 2.00: Семен Кармазин, Михайло Цирик, Михайло Головчук, Йосиф Ґалик, Роман Дмитрів, Іс. Поктинський, Микола Савірка, Семен Ожинський, Михайло Сокальський, Іван Ґураль, Михайло Скопинец, Микола Бистрий; по 1.00: Петро Боднар, Іван Нестерович, Максим Єйкора, Лацко Шкрамко, Йосиф Ґалько, Григорий Ласко, Яків Коза, Катерина Проскура, Теодор Кламорський, Антоний Сирник, Кость Мишко, Михайло Бобенчик, Іван Бей, Йосиф Ґіда, Теодор Возьмак, Петро Ку, Теодор Кузьмінський, Григорий Ганко, Василь Сапаґонович, Олекса Сакоранчик, Стефан Сташко, Іван Маркович, Василь Царик, Григорий Волянський, Григорий Темпуз, Василь Тиух; по 50 цент.: Матвій Мурза, Тимко Кондрацький, Йос. Мазурик.	
	153) З Шікаґо, Борислав, Па., збірку з панахиди в церкві св. Ап. Петра і Павла, переслав о. Ц. Сьмиович	20.00
	154) З Вест Пулман, Ілл., збірку переслав п. В. Гаврошин	52.00
	Зложили: Сотня 14: Сім. Орт. 30.00; В. Рудік і Т. Янусевич по 5.00; по 1.00: С. Шпада, Ю. Фабрицкий, І. Бер, С. Е., Д. Ф., І. Сиберт, В. Ільчик, С. Лиця, Н. Н., В. Гаврошин, І. Ковалюк.	
	155) З Гренат Ситі, Ілл., Михайло Кутяк	5.00

(Дальше буде).

ДИТЯЧА ПРАЦЯ В АМЕРИЦІ

Послїдною загальною переписю населення (в 1920-им році) налїчено в Злучених Державах більш як цілий міліон або-ж точно 1,060, 858 дітей у віці поміж десятим і пятнайцятим роком життя, які вже робили таку чи иншу корисну роботу та заробляли на себе будьто помагали в праці своїм батькам. Так як усїх дітий в тім віці було в той час в Америці приблизно яких двацайцять з половиною міліонів, значить кожда двацайцята американська дітина іде вже на роботу не дорісши ще пятнайцятого року життя. З того міліона недорослих робітників більш як третина або-ж точно 378.063 душ се діти від десятого до тринайцятого року. Та се ще не вся працююча дітвора. Перепись не виказує, скільки ще менших дітий, до десятого року, іде вже на роботу, хоч, як відомо, в хліборобстві працює їх таки чимало, а й серед домашної прислуги та в домашних промислах можна здибати працюючу дітвору, якій ще й десятий не минув.

З тих недорослих робітників, від десятого до пятнайцятого року життя; 61 процент всего числа або-ж 647.309 дітий в хліборобстві та в сільськім господарстві, в тім велика більшість, мало не девять десятих, на фармах своїх батьків і родичів, 17 процент працюючої дітвори або-ж 185,337 душ робить у фабричній і механічній промисловости, найбільш в тканьких (вовняних, бавовняних і шовкових) фабриках, при виробі цигарів і в кравецьких заводах. Звиш 80.000 дітий працює як „клєрки" — офісові робітники, писарі, післанці; звиш 63.000 в торговлї — приказчики то-що; 54.000. в більшости дівчата, найняті в домашні прислуги. 7,191 хлопців працює в шахтах, вугільних та всяких инших.

У всїх стейтах і у всїх сторонах Америки працюють такі недоросли робітники. Назагал найменше їх на заході, понад Тихим Океаном, найбільше на півдни. В Місісіпі працює більш як четверта часть всеї дітвори в тім віці, від десятого до пятнайцятого року. В инших південних стейтах — Савт Каролайні, Алабамі, Джорджії і Арканзас — процент працюючої дітвори хитається поміж девятьнайцять і двайцять чотири. На сході найбільш таких недорослих робітників в Новій Анґлії, з окрема в Род Айленд, дотринайцять процент усїх дітий зайнята такою чи иншою індустріяльною працею. На полудни діти працюють найбільше в хліборобстві. Впромисловости Нова Анґлія, Пенсилвенія і Ню Йорк мають їх богато більше як половині стейти.

Та хоч як велике се число — більш як міліон — та ще ще далеко не обіймає усїх працюючих і заробляючих дітий. На ділї їх богато більше, хоч і годі певно знати, скільки саме. Перепись населення робиться тільки раз на десять літ. Послїдну було зроблено в січни 1920-ого року, значить зимою, коли в хліборобстві взагалі менш роботи і менше робітників. Окрім того, в 1920- ім році, коли роблено перепись, починалося власне безробіттє, Врешті в той сам час був ще в силї федеральний закон про дитячу працю, яким наємну роботу не дорослих дітий значно обмежено. З того часу Найвищий Суд признав той закон неконституційним і неважним, обмежень для дитячої праці менше і певно богато більше дітвори знов працює. І якби перепись зроблено тепер коли безробіттє зменшається, тай ще не в зимі, а в літі, коли на землї працює богато більше робітників, то певно показалобся, що число працюючих дітий в Америці богато перевисшає той міліон, який налїчено в 1920-ім році. Порівнанне чисел двох послїдних переписей 1910-ого і 1920-ого року виказує значне зменшенне в числі малолїтних дітий робітників. та те зменшенне не дійсне; воно поясняється тільки тим, що перепись 1910-ого роблено весною, коли вже починаються сільські роботи, і коли в промисловости не було загального безробіття.

В БАНКУ.

— Кілько платите за долярa?
— Двайцять тисяч марок.
— А за чеську корону?
— Цїлісьот марок.
— А що даєте за польську марку?
— Раз в шкок.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ

емальовані з золотим витиском
ЦІНА 5 ЦЕНТІВ.

Замовення слати до:

„SVOBODA",

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОЗЯР! УКРАЇНЦІ З НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦЬ! ПОЗЯР!

ВЕЛИКОДНЇ СВЯТА ЗА ПЛЕЧИМА

ДЕ НАБУТИ МАСАРСЬКІ ВИРОБИ НА СВЯТА?

РОЗУМЄТЬСЯ, ЩО У СВОЇМ УКРАЇНСЬКІМ СКЛАДІ:

СПІЛКА „ATLANTIC MEAT MARKET"

єсть власністю під зарядом Українців. Поручаємо шановним Родинцям наші святочні масарські вироби, як ковбаси, кишки, сальсесони, шинки свіжі і вуджені, і всякі инші вироби, входячі в склад масарської штуки. Як також склад свіжого мяса ріжного рода, найлучшої якости.

Рівнож курий (свіжо битих), качок, гусий й іншого дробу.

Дякуємо за дотеперішне поперття. Поручаємось ласкавій памяти.

79-81

БАРТКІВ і ЧАЙКА, властителї,
256 AVENUE A, (близко 16-ої ул.) NEW YORK CITY
Телефон: Lexington 2504

Чесна обслуга, чистість, і найлучша якість товару єсть запорукою Вашого задоволення.

СПІВАНИК У. С. СТРІЛЬЦІВ

вже є в Америці.

СПІВАНИК ДЛЯ ХОРІВ, ДУЕТІВ І СОЛЬОВИХ ПІСЕНЬ, ПІД НАЗВОЮ:

„СУРМА"

ВИДАННЄ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" У ЛЬВОВІ.

Містить в собі 76 стрілецьких пісень з нотами на хор, а також на один і два голоси,

кромі того збірка богато ілюстрована.

Книжка друкована у Львові на найкрасшому папері.

Ціна лише 35 центів.

Замовлення слати на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ШТУЧНИЙ ДОЩ

Питання штучне викликування дощу вже довгі роки інтересує світ. Нещастя і шкоди, які спричинює посуха заставляють людей шукати за способами, якими можна б заступити чи поправити природу. Та для того, щоб зрозуміти як слід, у чому лежить вага, а заразом і трудність у цім питанні, треба в першу чергу обмислити ту працю, яку природа виконує і приглядуватись над тим, чи людська сила зуміє заступити.

Для одержання такої скількости дощу, якаб залляла один акр землї на грубість одного цоля потреба б викинути у воздух 113 тон води і постаратись, щоб вона рівномірно розпорошилась по землї. На квадратову милю треба б вже 72,230 тон. Та що се було б для такої Арізони, або Тексас, де є часто посуха, а яких простір виносить перешодо 350,000 квадратових миль. Природа, яка — правда, дуже довільно — заосмотріє зимою в дощ, вживає для тої цїли стільки сили, що поки що люде не можуть її не заступити ні дорівнати.

Тому спроби викликання штучного дощу ішли у тім напрямку, щоб ту вогкість, яка вже є у воздусї перемінити, коли треба в дощ, а з другого боку, щоб відігнати небажану зливу, бурю або град, або розсіяти так небезпечну для кораблїв мраку. Перед кількома роками переводжено проби з так званим „градовим стрілянням", яке мало на меті через викидання бомб у воздух і їх експльозію розганяти і відвертати градові чи взагалі небажані хмари. І хоча метеарольоґи (учені, які просліджують погоду, її зміни і т. д.) зразу твердили, що це нічого не поможе, видано богато гроша на спроби.

Друга думка, яка повстала в Америці, була, щоб на ріжних місцях побудувати високі вежі, з яких можнаб видмухувати сильні струї воздуха і в цей спосіб таким штучним вітром навертати або відганяти хмари, або остуджувати чи огрівати воздух і в цей спосіб управльнювати і зміняти, а навіть викликувати дощ. Та поминючи контовність такого проекту, він є неможливий до виконання тому, що ніхто не був би в силї витворити таку кількість енерґії, щоб можна було не лиш здержати, а то й завернути силу вітрів.

Далї був плян, щоб з ерoплянів розсівати дуже дрібний порошок з вапна, який обтяжував би частинки води, які находяться у воздусї і спадав разом з ними на землю. Та вапно має ту прикмету, що воно лучиться з водою і такий порошок, набравшись води, впаби на землю, осушивши ще більше воздух. Заступити вапно якимсь иньшим матеріялом рівнож не принесїлоб бажаних наслїдків, а то тому, бо як досвіди показали, порох не має ніякого впливу на дощ і найбільші зливи бувають не над містами, де є богато пороху, а пр. над океаном, де воздух є зовсїм чистий.

Звісний є случай, як один чоловік у Америці оголошував у околицях, де часто буває посуха, що він „кемічно" може викликати дощ і брав по $1,000 від одного міста на цїну околицю. Платили йому аж по дощи. Та був це звичайний обман. Коли дощ случайно впав, то він заробляв даром 1,000 дол., або й більше, коли-ж ні, не тратив нічого.

З поважних праць і дослїдів над дощем, хмарами і взагалі погодою виходить, що люде не мають ще способів, аби впливати або кермувати тими явищами природи. Вона, природа, вживає для тих явищ такої сили, що люде поки що не може ані щось подібного витворити, ані тим силам противідлятати.

СМІШНЕ.

Довідався.

— Тарасю, що є театр.

— Оптимісї, сину, то такий, що не є песимістом.

В театрі.

— Але-ж героїня цеї драми прямо неможливо грає.

— То розкішна, панє.

— Проте, я не знаю. Але правда треба, що в такій нужденній дрозі вона не може краще грати.

— Тую драму я написав, добродію.

З Поруря.

— Чому французи вживають чорних у наїзді на Поруря?

— Щоб не було видно, як вони червонїють із сорому.

С. П.

ФАРМИ!

ФАРМА 61 АКРОВА, з чого 12 акрів грубого лїса і пасовиско, добрі забудовання, цїна на всі кімнат з водою і ґазом, 6 корів, 2 кони, свиньї, курї, машинерія і тульа, фарма обсіяна, близько міста і колї, поміж українським народом. Цїна за все $2,500, вплати $1,000, і сповнення векселя на 3 роки. Адресувати: 123 Avenue B, bet. 15 & 16 St., 3th floor (2), New York, N. Y. 80-84

МАЛЯ ФАРМА.

Фарма 48 акрів доброї землї, добрі будинки, близько міста. Цїна $3,500, готівкою $800.

Фарма 80 акрів найлїпшої землї, великі добрі будинки. Цїна $5,000, готівкою $1,500. 80-86

Фарма 41 акрів урожайної землї, нові будинки, 6 коров, пара коний, 300 курів, машинерія і збіже. Те все за $5,500.

Не чекайте довго, але зараз приїзжайте до:

JOSEPH MOZYNSKI,
QUAKERTOWN, PA.

НА ПРОДАЖ ФАРМА

6 Long Island, від 2 до 100 акрів з будинками і без. Продаю доми і лоти дуже близько Ню Йорку на летнїй сезон. Готовітеся до. 77-82

K. KANWETZ,
41 E. 7th Street, New York City
від 5. до 8. вечером.

УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ

в гарній околици близько Ню Йорку. Нові доми на летні місячні спати. Цїна $1000 — $300 готівкою; 4 руми $1225—$400 готівкою; 5 румів $1450—$500 готівкою. Вода, пня, електрика. Школа, церква і штори на місци. Пишіть або приїзжайте до. 58-

ГРИГОРАК, Room 74,
180 Broadway, New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ ДВІ ФАРМИ

від властителя, в українській кольонії, близько міста Onejda і Syracuse, N. Y. Фарма 125 акрів з подвійними будинками і з цїлим інвентарем. Цїна $6,900, вплати $3,000. — Фарма 53 акрів з будинками, без інвентару. Цїна $2,900, вплати $1,000. Оцїну вже нема. Пишіть або приїзжайте до:

A. ФИЛИПЧАК,
Durhamville, Oneida, N. Y.
77,79,81,83,85,87

ФАРМА НА ПРОДАЖ

8 акрів землї і новий дім в українській кольонії близько школи і міста.

JOHN STEFANIK,
R. F. D. 2,
WILLIAMSTOWN, N. J.
81,84,87,90,93,96

ПЕРША УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ В ALLENTOWN, PA.

Родинцї Коли хочете слати шифкарту, дім, збіже, фарму, післати гроші для родини з ноби отримати долярем, прошу удатись до УКРАЇНСЬКОЇ АГЕНЦІЇ, яка находиться у власнім домі і полагоджує висше згадані справи під повною гарантією.

HRYHORIJ PYPIUK,
611 Ridge Ave., Allentown, Pa.
Bell Tel. 835-J

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

Фарма 148 акрів доброї землї, будинчий лїс, великий сад, ріка, гарний дім на 12 кімнат, велика стодола, курники і другі забудовання, 13 коров, 2 коні, 200 курий, качки, гуси, вся потрібна машинерія, 2 мулї до великого міста. Цїна $4900, готівкою $1800.

Фарма 63 акрів, лїс, сад, дім з 8 кімнат, стодола і другі забудовання, 2 коров, кінь, 100 курий, близько міста. Цїна $2200, готівкою $1000. 81-86

PETER OWDY,
194 Avenue A, New York City
близько 12-ої улиці.

ПО ПРИЧИНИ СТАРОСТИ продається одна з найлїпших фарм, 325 акрів, 180 акрів чистої орної землї, решта пасовиско і будівничий лїс, великий овочевий сад, ріка, новий дім на 16 кімнат, парове огрівання, горяча вода, ванна, телефон, електрика і вода у всїх будинках, велика стодола для 50 коров і 5 других будинків, машина до різання дощок, машина до молотти жнив, молотилня, жниварка, 2 моторні, машина до доєння коров і всї потрібні машини котрі тоді подрібно описувати; автомобіль, 35 коров, 4 коні, тучні качки, курї, гусяки; 2 мули до міста. Цїна $15,000, готівкою $8,000, решта на легкі сплати. 81-84

M. PISARKO,
429 E. 5th Street, New York City

КУПУЙТЕ НОВУ КНИЖКУ „ПРИ БИТІЙ ДОРОЗІ"

Її опис такий: Пролог до Різного сезону, Дома на летнім; У комори Мартина; Тихий сільський рай; Керниця біля хреста; Неділя на селї; За потоком; Юрко; Гряй з ясного неба; Метелиці; На першій орачці; Перші новини; Мадяра в селї; Сидять у коморі; Федиси; Селянське серце; Утікачі; Розуть рачених; Битва; Сяйна цісарскої любови; Кобзарі в селї; Складчи; Обрусителї при роботї; Цвигуни; Жиди; Гірки думки; Матвієвий метод; Святий Вечір; Покутуюча душа; Сказка; Дзвіниця; Ліра; Пісня; Весна; У завіцяні; Весїлля; Відпоро російської армії; Вертають „свої"; Під судом; Розбиті душі; В хаосї; Вигук російської революциї; При битій дорозї.

ЦІНА 85 ЦЕНТІВ.

Хто замовить більше книжок, дамо відповідний опуст. Гроші і замовлення слати на адресу:

„SVOBODA",

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПАТЕНТИ

Даром пишаємо наш прегарно ілюстрований патентовий підручник. Пишіть по него дніеь до „Свободи".

В справах патентування винаходів і продажі патентів звертайтеся з довірєм до скорих і чутливих патентових адвокатів на адресу:

A. N. WILSON, Inc.
310 Victor Building
WASHINGTON, D. C.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пошукую ДИНИ ЛОТОЦЬКОЇ, що живе мешкала в Бофало, Н. Й. Мій для неї важливий листок о ній знаю або вона сама, нехай єсть знати під адресою: Peter Kopcinch, 31 Boyd St. Newark, N. J. 81-8

Николай Власенко Антепа, уроженець Ніж. губ., Бранцівського уїзду, Ґоровецької волости, села Бойтомир, прошу одіозвальнаю. Мотя Прокофієва Загородного шукаєтся до него, або особи котрі знають про него, на адресу: France, Paris 27 rue George Sand 17. Другі часописи прошу передрукувати. Н. В. Антепа. 81-8

ПОТРІБНО ХЛОПЦЯ або дівчину до штору (ґроцерия і кенди штор) який вже працював в шторі і вміє сього рода роботу. Голоситися до: М. Н. 271 Ocean Ave., Jersey City, N. J. 81-8

НА ПРОДАЖ ґроцерія і делікатесен штор маєрі українськими і польськими покупцями. Інтерес вироблений, тиженний оборот $400 і більше. Продається по причині недугу. По близші інформації голосіться до: Н. Ільку, 216 Ave. Orange, cor. Beacon Streets. 81-83

ВИНАХІДНИКИ! Многі з Вас стратили тисяч гроші на патентованю продажи винахідників. Ним даремо платячуть Вас на висилку винахід і патентоване, жадайте наших інформацій. Требуємо кілька сильних ґентів з хорошими цїнами. Що ще? Inventors' Information Bureau, 363 Westfield Ave., Rahway, N. J.

Мудніші Хороший бє перед всіма зараз инши хоробами

САНАЇКІТ

Окорення для мущин для найсильнїйшого окорення. Велика пурка 35 цн (4 ц) $1.00

У всїх аптиках або San-Y-Kit, Dept. F 92 Beekman St., New York

Пишіть по цїнник

Український Лїкар С. КАУФМАН хронічні і внутренні слабости 111 EAST 7th ST., NEW YORK Приймає від 1. до 8.30 веч. Новий офіс в Астерія, Л. Ай. 488 6th AVENUE, ASTORIA, L. I. Приймає від 9.30 рано до 12. пол. Telephone: Astoria 2572

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціяліст ві старого краю. Лїчить недугте мужчин і женщин, внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операциї. Дає недужим безплатну пораду,

DR. W. HOVENBERG

304 2nd AVENUE,
межи 17-ою в 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.

Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон 4438 Lexington

СПЕЦІЯЛІСТ ЗА ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

на дежиці, мочуули, нирок, мочі, шкіри, кости і нервів недуг, висіканнє нервів, ревматизм, острі нервові і хронічні недуги. Порада даром.

Dr. ZINS

110 E. 16 St., NEW YORK

Між 4th Ave. а Irving Place. Годині від 2 рано до 8 вечер. В неділї від 9 рано до 4 попол.

БАЧНІСТЬ! ...БАЧНІСТЬ!

По періоди знаний

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕТЕКТИВ

WM. LAZAREK

переніс своє бюро під число 29 EAST 7th ST., NEW YORK

де буде полагоджувати всякі справи інвестиґацийні так як і дотепер вдоволяючи сторони. 78-82

Запамятайте адресу:

29 EAST 7th ST., NEW YORK

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА

Українські Погребники

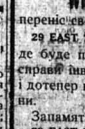

Все знаючі в своїм скорові Вільно вільні, вільні, вільні, телефонуйте до МУЗИКИ і вводжіть гроші.

2251 W. CHICAGO AVE.
Tel. Sunny 4512 і West 4537